ਧਨੰਜੈ ਰਾਏ @ ਗੁੱਡੂ ਰਾਏ

ਬਨਾਮ

ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ

(2017 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 803)

ਜੁਲਾਈ 14, 2022

[ਅਭੈ ਐਸ. ਓਕਾ ਅਤੇ ਐਮ.ਐਮ. ਸੁੰਦਰੇਸ਼, ਜੇ.ਜੇ.]

ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, 1973 - ਧਾਰਾ 372(4) – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ 120ਬੀ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ, 1959 ਦੀ ਧਾਰਾ 27(1) ਅਧੀਨ – ਉਸ ਨੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ – ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ – ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੈਰਿਟਸ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਫਰਾਰ ਸੀ – ਕੀ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 374 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਫਰਾਰ ਸੀ – ਫੈਸਲਾ: ਕਾਨੂੰਨ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਡਿਫਾਲਟ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਲਈ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਪਰ ਕੇਵਲ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਪੜਚੋਲ ਦੇ ਬਾਅਦ ਮੈਰਿਟਸ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ – ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਇੱਕ ਪਿਛਲੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਬ ਤੱਕ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਆਤਮਸਮਰਪਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਸਿਵਾਏ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਜਿਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ – ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ – ਇਸ ਲਈ, ਉਕਤ ਨਿਯਮ, ਜੋ ਪ੍ਰੀ-ਐਡਮਿਸ਼ਨ ਸਟੇਜ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਫਰਾਰ ਹੋਣ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਦੀ ਬੇਬਾਕ ਕਾਰਵਾਈ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਗਿਆ ਦੁੱਖ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ – ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਕੋਈ ਅਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਨੂੰ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅੰਤਿਮ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਗੈਰ-ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਮੈਰਿਟਸ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕੀਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ – ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮੈਰਿਟਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਮੁੜ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ – ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਿਯਮ – ਚੈਪਟਰ XII, ਨਿਯਮ 8.

ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਭੇਜਣਾ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ:1. ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸੈਟਲਡ ਪੋਜੀਸ਼ਨ ਤੋਂ ਵਿਚਲਣ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜਾਂ ਵਾਲੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਚ੍ਛੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਲਡ ਲਾ ਲੱਭੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬੰਗੀ ਸਿੰਘ & ਓਰਸ. ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਯੂ.ਪੀ. ਇਸ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 385-386 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਸਾਫ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਨਾਨ-ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਸਿੰਪਲੀਸਿਟਰ ਲਈ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਖਾਰਜੀ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਰਿਟਸ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਮੀਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲੇਟ ਕੋਰਟ ਸਿਰਫ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਤਰਕ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਤਰਕ ਦੀ ਕ੍ਰਾਸ-ਚੈਕਿੰਗ ਕਰਕੇ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਮੈਰਿਟਸ 'ਤੇ ਕਰੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰ ਸਕੇ ਕਿ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਤਰਕ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਨਾਲ ਸੁਸੰਗਤ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨ ਸਿਰਫ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਰਿਟਸ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਡਿਫਾਲਟ ਜਾਂ ਨਾਨ-ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਲਈ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ। [ਪੈਰਾ 6]

2.ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਿ ਦਯਾ ਸ਼ੰਕਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਅਧਾਰਿਤ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਚੈਪਟਰ XXII ਦੇ ਨਿਯਮ 8 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਏਗਾ ਜਬ ਤੱਕ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸਰੰਡਰ ਨਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਜਿਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਕਤ ਨਿਯਮ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਸਵੀਕਾਰ ਦੌਰ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 7]

3.ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਫਰਾਰ ਹੋਣ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਦੇ ਬੇਸ਼ਰਮ ਕਾਰਵਾਈ ਬਾਰੇ ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਗਈ ਪੀੜਾ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਕੋਈ ਅਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਨੂੰ, ਜੋ ਕਿ ਅੰਤਿਮ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨਾਨ-ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਮੈਰਿਟਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਸ ਲਈ, ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤਾ ਫੈਸਲਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮੈਰਿਟਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਭੇਜਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਬ੍ਰਿਜ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ (1996) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 720 : [1996] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 247 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਦਯਾ ਸ਼ੰਕਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਬਿਹਾਰ (2004) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਪਟ 189 – ਫੈਸਲਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

ਸ਼ਿਆਮ ਦੇਵ ਪਾਂਡੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਬਿਹਾਰ (1971) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 855 : [1971] ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 133; ਸੂਰਜ ਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (2013) 2 ਸਕੇਲ 492 : [2013] 14 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 452; ਕੇ.ਐਸ. ਪੰਡੂਰੰਗਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਕਰਨਾਟਕ (2013) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 721 : [2013] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 155 ਅਤੇ ਰਾਮ ਨਰੇਸ਼ ਯਾਦਵ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਬਿਹਾਰ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1987 ਐਸ.ਸੀ. 1500 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[1971] ਸਪਲਾਈ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 133 ਨੇ ਪੈਰਾ 4 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

[2013] 14 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 452 ਪੈਰਾ 4 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[2013] 4 ਐਸਸੀਆਰ 155 ਪੈਰਾ 4 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[1996] 3 ਸਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 247 ਪੈਰਾ 6 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

AIR 1987 ਐਸ.ਸੀ 1500 ਨੇ ਪੈਰਾ 6 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ: ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ.803 ਦੀ 2017.

ਪਟਨਾ ਦੇ ਉੱਚ ਨਿਆਂਕਾਲ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 25.08.2015 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ (ਡੀ.ਬੀ.) ਨੰਬਰ. 936 ਦੀ 2009।

ਅਨੁਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਸਿੱਧਾਰਥ ਝਾ, ਅਧਿਵਕਤਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਸਾਕੇਤ ਸਿੰਘ, ਮਿਸਿਜ਼. ਨਿਰੰਜਨਾ ਸਿੰਘ, ਅਧਿਵਕਤਾ ਜਵਾਬੀ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ

ਅਭੈ ਐਸ. ਓਕਾ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ.

1. ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਛੋਟਾ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 374 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਫਰਾਰ ਹੈ।

2. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ (ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ.) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 302 ਅਤੇ 120ਬੀ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਆਰਮਜ਼

ਐਕਟ, 1959 ਦੀ ਧਾਰਾ 27(1) ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਧਿਕਤਮ ਸਬਸਟੈਂਟਿਵ ਸਜ਼ਾ ਉਮਰ ਕੈਦ ਹੈ। 04 ਸਤੰਬਰ 2009 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪਟਨਾ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। 29 ਅਕਤੂਬਰ 2009 ਨੂੰ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਨਿਲੰਬਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਫਰਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਫਰਾਰ ਸੀ, ਪੁਲਿਸ ਮਹਾਨਿਰੀਕਸ਼ਕ ਨੇ ਉਸ ਸੂਚਨਾਕਾਰ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਠਿਕਾਣੇ ਬਾਰੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰ ਸਕੇ।

3. 25 ਅਗਸਤ 2015 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਪਟਨਾ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਮੈਰਿਟਸ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕੀਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਫਰਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

4. ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਹਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਭੱਜਣ ਦੇ ਪਲ ਤੋਂ ਹੀ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਆਪਣਾ ਅਧਿਕਾਰ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹਮ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਕੀਤਾ। ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਇਹ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੀਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਅਵਹੇਲਨਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ **ਸ਼ਿਆਮ ਦੇਵ ਪਾਂਡੇ & ਓਰਸ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਦੀ ਰਾਜਸੀ** ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ **ਸੂਰਜ ਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ** ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।

ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਸੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਦਯਾ ਸ਼ੰਕਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਅਨ੍ਹ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਦੀ ਰਾਜ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੇ.ਐਸ. ਪੰਡੁਰੰਗਾ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਦੀ ਰਾਜ* ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ, ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਅਸਾਧਾਰਣ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਸ ਸਥਾਪਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਵਿਚਲਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਸੁਣਵਾਈ 'ਤੇ ਸੁਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

5.ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ-ਰਾਜ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਅਸੀਂ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਾਜ਼ਾ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਭੇਜਣ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਪਿਆ।

6.ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਪਟਨਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਵਿਚਲਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਥਾਪਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ

ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਤਿੰਨ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਬਣੀ ਹੈ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਾਨੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਓਰਸ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਦੀ ਰਾਜ+ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ ਸਿੱਧੀ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਦੋ ਸਮਕਾਲੀ ਬੈਂਚਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਟਕਰਾਅ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 13 ਤੋਂ 15 ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ :

"13. ਫਿਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਟਕਰਾਅ ਦਾ ਖੇਤਰ ਕੀ ਹੈ? ਸ਼ਿਆਮ ਦੇਵ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ [(1971) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 855 : 1971 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਿ) 533 : ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1971 ਐਸ.ਸੀ. 1660], ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਸੁਣਵਾਈ 'ਤੇ ਸੁਣਨ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਕਾਰਨ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਲਈ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਪਰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਜਾਂਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਸੁਣਵਾਈ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਅਗਲਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਵਕੀਲ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ... ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਲਈ ਬੰਧਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਸੁਣਵਾਈ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਰਾਮ ਨਰੇਸ਼ ਯਾਦਵ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ [ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1987 ਐਸ.ਸੀ. 1500 : 1987 ਕ੍ਰਿ ਐਲ.ਜੇ. 1856], ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੋਡ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨੇ ਸ਼ਿਆਮ ਦੇਵ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ [(1971) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 855 : 1971 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਿ) 353 : ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1971 ਐਸ.ਸੀ. 1606] ਪਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਵਕੀਲ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਚਿਤ ਕੋਰਸ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਲਈ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿਓ ਪਰ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਸੁਣਵਾਈ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਵਕੀਲ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਖਰਚੇ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਲੜਨ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

14.ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਹੇ ਗਏ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ, ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼ਿਆਮ ਦੇਵ ਮਾਮਲੇ [(1971) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 855 : 1971 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਿ) 353 : ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1971 ਐਸ.ਸੀ. 1606] ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਸਹੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਸਿਵਾਏ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਸਫਾਈ ਦੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 385 ਦੀ ਸਾਫ ਭਾਸ਼ਾ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੀ, ਤਾਂ ਉਸ 'ਨੂੰ' ਰਿਕਾਰਡ ਲਈ ਬੁਲਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 386 ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾਵਾਂ 385-386 ਦੀ ਸਾਫ ਭਾਸ਼ਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਪੈਰਵੀ ਦੇ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਕੋਡ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਅਤੇ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਤਰਕ-ਵਿਤਰਕ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੁਆਰਾ, ਬਲਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਤਰਕ-ਵਿਤਰਕ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ

ਤਰਕ-ਵਿਤਰਕ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਡਿਫਾਲਟ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਪੈਰਵੀ ਦੇ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ। ਇਸ ਲਈ, ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਰਾਮ ਨਰੇਸ਼ ਯਾਦਵ ਮਾਮਲੇ [ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1987 ਐਸ.ਸੀ. 1500 : 1987 ਕ੍ਰਿ ਐਲ.ਜੇ [1856] ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਸੁਝਾਅ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਵਕੀਲ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਚਿਤ ਕੋਰਸ ਹੋਵੇਗਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਪੈਰਵੀ ਦੇ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ।

15. ਦੂਜਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਸੀਕਿਊਟਰ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਹਾਜ਼ਰ ਹੈ, ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਸੈਕਸ਼ਨ 385 ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦੇਵੇਗੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਦੇਣ ਲਈ ਅਪੀਲ ਸੁਣੀ ਜਾਵੇਗੀ ਵਕੀਲ ਸੈਕਸ਼ਨ 386 ਫਿਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ, ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣੋ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਦਿਸਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 385 ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨ ਬਾਰੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਵੀ ਕਾਫੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 386 ਵੀ ਏ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੁਣਵਾਈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਨਿਯਤ ਦਿਨ, ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਪੋਸਟ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦੀ ਇਹ ਲੋੜ ਹੈ ਕੋਡ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 385-386 ਦੇ ਸਧਾਰਨ ਰੀਡਿੰਗ 'ਤੇ ਕੋਡ। ਦ ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਵਕੀਲ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਏ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਜਾਂ ਭੋਗ-ਵਿਹਾਰ ਦੀ ਗੱਲ, ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਹੈ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਅਸੀਂ ਕਰਾਂਗੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਜੋੜਨ ਵਿੱਚ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਕਰੋ ਕਿ ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ, ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਉਣ, ਕੇਸ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ੀ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਤਾਰੀਖ ਤੈਅ ਕਰੋ/ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜੇਕਰ ਉਸਦਾ ਵਕੀਲ ਮੌਜੂਦ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਜੇ ਵਕੀਲ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਰਾਜ ਦੇ ਖਰਚੇ 'ਤੇ ਵਕੀਲ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਇਸਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਜਿਸ ਨੇ ਰਾਮ ਨਰੇਸ਼ ਯਾਦਵ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ [ਏ.ਆਈ.ਆਰ 1987 ਐਸ.ਸੀ 1500 : 1987 ਅਪਰਾਧੀ ਐਲ.ਜੇ 1856] ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 385-386 ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਾਂ ਉਸਦਾ ਵਕੀਲ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਰਹੇ ਤਾਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਤਾਰੀਖ।

(ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

7. ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਦਯਾ ਸ਼ੰਕਰ ਸਿੰਘ 3 ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜੋ ਨਿਯਮ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਇ XII ਦਾ 8 ਜੋ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਸੁਣੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅੱਗੇ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਲਈ, ਸਿਵਾਏ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲ ਹੈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੱਥ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 29 ਅਕਤੂਬਰ 2009 ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਕਤ ਨਿਯਮ, ਜੋ ਕਿ ਦਾਖਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ.

8. ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਗਈ ਪੀੜਾ, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਭੱਜ ਜਾਣ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਦੇ ਬੇਸ਼ਰਮ ਕਾਰਵਾਈ ਬਾਰੇ ਸੀ, ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ, ਜੋ ਕਿ ਅੰਤਿਮ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਬਿਨਾ ਗੁਣ-ਦੋਸ਼ ਦੇ ਵਿਚਾਰੇ ਬਿਨਾ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਦੇ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਚੁਕੌਂਤੀ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਗੁਣ-ਦੋਸ਼ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਮੁੜ ਭੇਜਣਾ ਪਵੇਗਾ।

9. ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ 14ਵੀਂ ਮਈ 2018 ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

10 ਚੂੰਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ 2009 ਦੇ ਸਾਲ ਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਸੁਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਿਆ, ਉਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਨਿਲੰਬਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

11 ਤਦਅਨੁਸਾਰ, 25ਵੀਂ ਅਗਸਤ 2015 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲਾ ਚੁਕੌਂਤੀ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਇਥੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ (ਡੀ.ਬੀ.) ਨੰਬਰ 936 ਦੇ 2009 ਨੂੰ ਪਟਨਾ ਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ ਜੁਡੀਕੇਚਰ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਮੁੜ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

12 ਇਹ ਗੱਲ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ 2009 ਦੇ ਸਾਲ ਦੀ ਹੈ, ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਜਿੰਨਾ ਜਲਦੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ, ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਅਧਿਮਾਨਤ: ਅੱਜ

ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ।

13. ਜੇਕਰ ਅਪੀਲ ਅੱਜ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਸੁਣੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਮੁਅੱਤਲੀ ਲਈ ਬਿਨੈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

14. ਅਪੀਲ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਆਂਸ਼ਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ।

ਬਿਭੂਤੀ ਭੂਸ਼ਣ ਬੋਸ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate